

Sürekli Glukoz İzlem Sistemlerinin (CGM) geri ödeme kapsamına alınmasında Çekya modeli ve sonuçları*

Stj.Dr. Kağan Ege Karakuş
Prof. Dr. Şükrü Hatun
Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi

Çekya’da 2016’dan öncesine kadar az sayıda tip 1 diyabetli çocuk CGM ile takip edilirken, Eylül 2016’da CGM sistemlerinin geri ödeme kapsamına alınmasıyla yeni bir döneme geçilmiştir. Bu uygulama ile, 0-7 yaş grubundaki çocuklar için yıllık 61 adet 6 gün ömrü olan sensörlerin 24 tanesi tam, 37 tanesi %75 oranında ödeme kapsamına alınırken, 8-18 yaş grubu için ise yıllık 43 adet 6 gün ömrü olan sensörlerin 24 adeti tam, 19 adeti %75 oranında karşılanmıştır. **Bu plan ile okul öncesi çağıdaki çocukların yıl içerisinde %100 CGM kullanmaları sağlanmış ve çocukların %40’ına tam, %60’ına ise %75 oranında geri ödeme yapılmıştır.** 8 yaşından büyük çocukların ise yıl içerisinde %70 CGM kullanmaları için geri ödeme planı yapılmış; bu kullanımın %40’ı tam, %30’u %75 oranında geri ödenmiştir. Farklı kullanım ömrü olan alternatif markaların cihazları benzer gün oranına geri ödeme kapsamına alınmıştır. Örneğin, 14 gün ömrü olan aralıklı ölçüm yapan CGM cihazların sensörleri yıllık 26 adeti tam geri ödeme kapsamına alınmıştır.

Yaş	6 günlük CGM sistemlerinin yıllık sensör karşılanma sayısı	Kapsam oranları	Yıllık kapsamı	Yıllık geri ödeme oranları	14 günlük aralıklı ölçüm yapan CGM sistemlerinin yıllık karşılanma sayısı ve oranı
0-7 yaş	61	24 adeti %100	%100	%40’ı %100 kapsandı	26 adeti %100 karşılanarak yıllık %100 kullanım kapsandı
		37 adeti %75		%60’ı %75 kapsandı	
8-18	43	24 adeti %100	%70	%40’ı %100 kapsandı	
		19 adeti %75		%30’u %75 kapsandı	

CGM sistemlerinin endikasyonları ve reçete edilmesi

CGM sistemleri ve bunlara ait sensörlerin aşağıdaki endikasyonlardan birisinin varlığında pediatrik endokrinologlar tarafından reçete edilmesi öngörülmüştür:

- Daha önce kullanılan standart CGM ya da profesyonel CGM verilerine göre hipoglisemide (<70 mg/dL) geçirilen zamanın %5’ten fazla olması veya yüksek glisemik değişkenlik olması (glukoz standart sapmasının >63 mg/dL’yi olması)
- Son takvim yılında bir veya daha fazla şiddetli hipoglisemi geçirmiş olması

Pratikte ise, Tip 1 diyabetli çocukların neredeyse tamamı bu kriterlerden birisini karşılamaktadır ve onlara CGM reçete edilmesi gerekmektedir.

CGM sistemlerinin geri ödeme kapsamına alınmasının etkileri

Çekya'da geri ödeme kapsamına alınan CGM kullanımının sonuçları 51 merkezin 2017-2019 arasındaki 3 yıllık verilerine dayanılarak değerlendirilmiş ve kullanım sıklığındaki artış ve CGM kullanımının diyabet kontrolü üzerine etkilerine ait veriler yayınlanmıştır. Bu 3 yıllık sürede yıllık 3197 çocuk takip edilirken, herhangi bir CGM sistemini en az bir kez tecrübe eden çocukların oranı 2017'de %37.9, 2018'de %50.3, 2019'da ise %74.8 olarak bulunmuştur. CGM kullananlar arasında bir yıllık zamanı %70'in üzerinde CGM ile geçirenlerin oranı ise, 2017'de %16'dan, 2018'de %28'e, 2019'da %41'e yükselmiştir. Kullanım yaygınlığındaki artış, aynı zamanda kullanım yoğunluğu ve devamlılığında bir artış da getirmiştir. Bu artmış kullanım oranı çocukların diyabet kontrollerine de olumlu yansımış; **2016'dan 2019'a kadar yapılan takiplerde HbA1c değerlerinde ortalama %7.9'dan %7.4'e düşüş tespit edilirken, bu düşüş en çok yoğun CGM kullanan grupta (yıllık >%70 CGM kullanımı) gözlenmiştir.** CGM kullanmayan veya yetersiz kullanan grupta (yıllık <%20 CGM kullanımı) ise HbA1c değerlerinde bir değişiklik gözlenmemiştir.

Sonuçlar

- Kaynakları sınırlı bir ülke olarak Çekya modeli, CGM geri ödemesinde yaş gruplarına göre ve aile katkısını da öngören bir model sunmaktadır. Bu şekildeki geri ödeme sisteminin, CGM sistemlerinin kısa bir sürede yaygın kullanıma ulaşması yanında, düzenli kullanım oranının da artmasını sağladığını göstermektedir.
- Bu çalışmada, kullanıma bağlılık gösterip yılın büyük çoğunluğunda CGM kullanan çocuklarda HbA1c değerinde anlamlı bir azalma gözlenmiş ve CGM kullanımının diyabet kontrolüne olan katkısı açıkça ortaya konmuştur.
- Bu bulgular, CGM sistemlerinin geri ödeme kapsamına alınmasının Tip 1 diyabet kontrolünün toplum düzeyinde iyileştirilmesine katkıda bulunacağını göstermektedir.

**Šumník Z, Pavlíková M, Pomahačová R, Venháčová P, Petruželková L, Škvor J, Neumann D, Vosáhlo J, Konečná P, Čížek J, Strnadel J, Průhová Š, Cinek O; ČENDA Project Group. Use of CGM and its association with Type 1 diabetes control in children over the first three years of reimbursement approval: Population data from the CENDA registry. *Pediatr Diabetes*. 2021 Feb 3. doi: 10.1111/pedi.13184. Online ahead of print.*